

Wiesner Erzsébet

Gondolatok a szupervízió történetéről

A szupervízióknak mind a mai napig nincs teljesen egységes bázisa, modellje sem Európában (Európát itt kontinentális értelemben használom), sem Amerikában. Az alapvető törésvonalak, a közös lényegi elemek megértéséhez, fogalmi megragadásához is segítséget nyújthat a szupervízió fejlődéstörténeti áttekintése. Magyarországon 1996-ban jelent meg az első kronológia, amely számba vette a szupervízió magyarországi történetének legfontosabb eseményeit. Az alábbi tanulmány szerzője a teljesség igénye nélkül arra vállalkozik, hogy továbbírja a magyarországi szupervízió kronológiáját, és megtegye az első lépést a mögöttünk álló két évtized történéseinek dokumentálása érdekében..

Kulcsszavak: a szupervízió kialakulása, fejlődési irányai, magyarországi kronológiája

A Magyar Szupervizorok és Szupervizor-Coachok Társasága alapításának 15. évfordulóját ünneplő Közgyűlésen fogalmazódott meg a gondolat, hogy itt az ideje a visszatekintésnek, eljött az ideje annak, hogy nekilássunk dokumentálni, leírni a szupervízió történetét. A történetírásra talán még inkább igaz az, amit a szupervizori munkából jól ismerünk: egy adott történet úgy válik egyre érthetőbbé, teljesebbé, ha valamennyi érintett szereplő nézőpontjából ránézünk, és a különböző hangsúlyok figyelembe vételével alakítjuk ki magunkban az adott időszak képét. Így én most a teljesség igénye nélkül és a saját “szemüvegemet”, nézőpontomat vállalva látok neki a történetírás feladatának. Első lépésként felidézem a szupervízió gyökereit, indulását, majd évszámok alapján, a főbb események kronológiáját követve vázolólok fel a szupervízió magyarországi történetét.

Tisztában vagyok vele, hogy a szupervízió történeti kialakulásáról egy cikk keretében csak a fő vonásokat felvillantva, nagy vonalakban lehet írni, hiszen egyrészt 140 év több földrészen zajló eseményeit kell áttekinteni, másrészt maga a fogalom, a szupervízió fogalma is többféle tevékenységet jelölt, és jelöl ma is a segítő szakmák kontextusában. A szupervízió jelentésének általam ma legfontosabbnak tartott három csoportja:

1. A belső, vezetői szupervízió, úgy is, mint a vezetői munka egy aspektusa (Ide tartozhat a tereptanári munka is)

2. A külső, független, pártatlan, szupervízióban képzett szupervizor által nyújtott szolgáltatás
3. A terápiás módszerek tanulásához kötődő módszerspecifikus szupervízió

A kezdetek

A szupervízió az Amerikai Egyesült Államokban a tizenkilencedik század második felében a szociális munka kezdeteivel indult fejlődésnek. Szupervízió alatt ekkor még az intézmények, és nem a dolgozók adminisztratív felügyeletét értették, a jótékonyági szervezetek beszámoltak a közpénzek elköltéséről, valamint munkavégzésükről a felügyeletükkel megbízott állami szervezetnek. (Kadushin, 1992)

A szupervízió közvetlen előzményét az angol nyelvterületen a Charity Organisation Society mozgalmtól eredeztetik. 1878-ban alapították New York államban az első Charity Organisation Society-t (C.O.S.), jótékonyági szervezetet, azzal a céllal, hogy az esetleges, véletlenszerű alamizsnaosztás, adományozás helyett racionális alapokra helyezték a karitatív munkát. A jótékonyági szervezetek önkéntes munkatársai a középosztályból származó, többnyire egyedülálló, jómódú hölgyek, a barátságos látogatók (friendly visitors) lettek.

Mary Richmond, akinek a nevéhez fűződik az egyéni esetkezelés (case work) kidolgozása, és a szupervízió, szupervizor fogalmak bevezetése, 1889-től dolgozott a baltimori C.O.S.-nél. (Belardi, 1992) A jótékonyági munka hatékonyabbá tétele érdekében főállású munkatársak (paid agents) vállalták a barátságos látogatók képzését, a látogatások megszervezését, a munka koordinálását, felügyeletét. Ezek az alkalmazott munkatársak tekinthetők az első szupervizoroknak, akik folyamatosan elérhetőek voltak az önkéntesek számára. A látogatók referáltak eseteikről a szupervizornak, aki így betekinhetett munkájukba és felelősséget vállalt a hölgyek által nyújtott szolgáltatásokért. A fizetett szakemberek feladata volt a látogatók érzelmi reakcióival foglalkozni, át kellett segíteniük a jóindulatú hölgyeket azon a sokk-hatáson, amit a szegények életkörülményeivel való szembesülés jelentett a számukra. (Bányai, 2006, Belardi, 1992) A munka szakmaisága érdekében felmérések készültek a szegények életkörülményeiről, aminek megfelelő elvégzéséhez képzésre volt szükség. A képzések kidolgozása, lebonyolítása kezdetben szintén a jótékonyági szervezetek feladata volt, így az első szupervizorok munkájában három szupervíziós elem is megjelent: oktatás, támogatás, felügyelet, bár a hangsúly inkább az oktatásra és a felügyeletre került. (Bányai, 2006) A képzési igények kielégítését a 20.század elejétől szervezett tanfolyamok vették át,

melyek még nem voltak iskola-rendszerűek, a szakma oktatása később került át fokozatosan az egyetemekre. A látogatók többsége azonban továbbra is a szupervizorától sajátította el egyéni kapcsolatban a munkához szükséges tudást. (Bányai, 2006)

Az első, szupervizorok képzését szolgáló kurzust 1911-ben tartották a Charity Organisation Department of the Russel Sage Foundation szervezésében. A szervezetet ekkor Mary Richmond, a szociális munka első teoretikusa vezette. (Kadushin, 1992)

Szimbolikus mérföldkönek számít Mary Richmond két módszertani könyvének megjelenése, Social Diagnosis (1917) illetve What is Social Casework? (1922) címmel. A Social Diagnosisban Richmond már ír a szupervizor feladatairól és kiemeli, hogy a szociális munkással folytatott egyéni ülések során fel kell figyelni az esetmunkában visszatérő motívumokra, és meg kell kísérelni ezek értelmezését. Ha nem áll rendelkezésre szupervizor, akkor a szociális munkásnak időt kell szánnia arra, hogy saját munkájára egy kritikus kívülálló szemével nézzen rá. Ez utóbbi feladat elvégzéséhez Richmond egy kérdéssort is kidolgozott, a kérdések segítségével a szociális munkás áttekinthette a klienssel, és annak családjával való kapcsolatát, a rendelkezésre álló külső forrásokat, szakemberként végzett beavatkozásait és az eset szélesebb összefüggéseit. (Bányai, 2006)

Az 1920-as évektől az esetmunka gyakorlatát áthatotta a pszichoanalízis eszméje és módszertana, a szupervíziós folyamatok értelmezése is alapvetően a pszichoanalízis fogalomkészletén alapult. A pszichoanalitikus eszmék elterjedése Amerikában elsősorban azoknak a szakembereknek volt köszönhető, akik a 20.század elején Európába utaztak, Freud-hoz jártak analízisbe, majd visszatérve Amerikába ők lettek a pszichoanalitikus mozgalom vezetői. A harmincas évek elejétől sok európai pszichoanalitikus emigrált Amerikába és akik közülük nem praktizálhattak orvosként, a szociális képzés, továbbképzés területén helyezkedtek el. Az emigráns pszichológusok új szemléletmódot vittek a szupervízióba: a képzési és adminisztratív funkciók mellett a személyorientált, a szupervizáltra irányuló szupportív funkció is egyre hangsúlyosabbá vált. Az 1950-es évekre már a szupervizált szakmai fejlődése került a munka középpontjába, az adminisztratív elem háttérbe szorult, de nem tűnt el teljesen. (Buer, 1999)

Nagy –Britannia

A szupervízió egy másik lehetséges forrása az angliai settlement-mozgalom történetében lelhető fel. W.Müller számol be arról a szupervízió szempontjából érdekes tényről, hogy a Toynbee Hall-i settlement-ben a lelkész Samuel Barnett már 1884 körül hetente egyszer

Toynbee Hall értelmiségi lakóit egy négyszemközti beszélgetésre kérte a dolgozószobájába. A szakmai, tanácsadói beszélgetés szociálpedagógiai kérdésekről folyt. (W.Müller, 1992, Belardi 1992) Ezek a beszélgetések lehettek annak a folyamatnak az előképei, amely az angolszász szakirodalomba praxis-tanácsadás, szupervízió néven került be. (Belardi, 1992)

Érdekes párhuzamot von Ágoston Magdolna egy kéziratában az angliai és a magyar settlement-mozgalom között, a magyar mozgalomban is a szupervízió előképét fedezve fel. Ágoston abból indul ki, hogy a magyar szociális munka a 20. század harmincas éveinek végéig többé-kevésbé együtt fejlődött az európai és a tengeren túli szakmai közösségekkel, koncepciókkal, ahol a szupervízió előképei már jelen voltak. “A Magyar settlement-mozgalom budapesti és pécsi eredményei olyan progresszív szociálpolitikát, - beleértve a szociális munkát végzők képzését is – dolgozott ki, amely nem képzelhető el egyetlen ember esetleges tevékenységéeként...még ha olyan karizmatikus emberekről van is szó, mint Esztergár Lajos vagy Hilscher Rezső.” (Ágoston, 2006) A fejlődés nem történhetett volna meg a gyakorlati tapasztalatok szisztematikus feldolgozása, a munkát koordináló szervezetek professzionális működtetése, a tapasztalatok konceptualizálása, vagyis a mai értelemben véve, szupervízió nélkül- állítja Ágoston. (Ágoston, 2006)

Európa

A XX. század elején kibontakozó pszichoanalitikus mozgalom jelentős mértékben befolyásolta a korszak társadalomtudományos gondolkodását és a szupervíziót is. A pszichoanalitikus képzési rendszerben a saját élményű részvétel és az elmélet mellett a harmadik fontos elem a szupervízió, amely az alkalmazásbeli biztonságot alakítja ki személyes és szakmai szinten, egy tapasztaltabb kolléga segítségével. (Ezt a képzési formát a század 40-es, 50-es éveitől létrejövő humanisztikus pszichoterápiás irányzatok is átvették.) A pszichoanalízis budapesti iskolája szerint “A szupervízió fő feladata a saját stílusát, szemléletét meglelő, autonóm terapeuták fejlődésének segítése. Bonyolult tanulási folyamat, melyben didaxis, terápiás momentum keveredik egymással.”(Szőnyi, 2001,91)

Szintén a pszichoanalitikus hagyományhoz tartozik a Bálint-csoport, amely nevét a Budapesti Iskolához tartozó Bálint Mihályról kapta. Bálint felfogásában az egyik legfontosabb gyógyító tényező az orvos – beteg kapcsolat, és ezen keresztül az orvos személye, így a csoportmunkában is a kapcsolat kerül a fókuszba.

A pszichoanalitikus hagyomány, a Bálint-csoport elterjedése, működése nagy hatást gyakorolt a németországi szupervízióra, de a magyarországi szupervíziós gyakorlatra is.

A társadalomtudományos gondolkodásban a negyvenes évek végétől lezajló változások, alapvető paradigmaváltások a segítő szakmák elméletét és gyakorlatát is közvetlenül érintették. A pszichoanalízis egyeduralma megszűnt, humanisztikus szemléletű új pszichoterápiás irányzatok egész sora jelent meg és alakította ki a saját módszerspecifikus szupervíziós felfogását, módszertanát. A pszichodinamikus mellett megjelent többek között a személyközpontú, a rendszerszemléletű, a családterápiás, és a kognitív-behaviorista koncepció. (Bányai, 2006)

A II. világháború után megkezdődött a szociális munka módszereinek importja Európába, az emigránsok közül sokan hazatértek és meghatározó szerepet játszottak a nyugat-európai országok szociálpolitikai rendszereinek kialakításában.

A szupervízió is a II. világháborút követő években, a Marshall-terv részeként jelent meg Európában, először Hollandiában, mint a szociális munka oktatási módszere. (A holland szupervíziós koncepciónak mind a mai napig meghatározó része a tanulás-tanítás elmélet, a tapasztalati tanulás koncepciója, a szupervízió fókuszában a szupervizált lehető leghatékonyabb tanulását elősegítő feltételek megteremtése áll. A hangsúly így az edukatív funkcióról egyre inkább a segítő funkcióra került át, az adminisztratív kontroll eleme pedig háttérbe szorult.

A hetvenes években a szupervízióra a szociológia eredményei és a szociálpszichológia szerepelméletei hatottak leginkább, az 1980-as években pedig megjelentek a szupervízió integratív modelljei (Schreyögg, 1992). Ekkorra erősödött meg az az álláspont, hogy a segítő foglalkozásokban megfelelő támogatás nélkül nem lehet huzamosabb ideig eredményesen dolgozni (stressz-kutatások, burnout szindróma). A szupervízió munkaformái kibővültek: a kezdetben egyéni (diádikus) munkaforma mellett megjelentek a csoportos, team, peer alkalmazások is.

Az 1990-es évektől a munka világának változásai, az egyre gyorsuló, "pörgőbbé" váló tempó, a növekvő elvárások a szupervízió új, interdiszciplináris tudományterülete iránt nagyon erősen felgyorsították a professzionalizálódás folyamatát. A növekvő stressz, az élesedő kihívások következtében a szupervízió egyre több szakterületen tért hódított.

A szupervízióknak nincs egy központi, egységes modellje, koncepciója. Az angolszász típusú szupervíziós gyakorlat sem egységes, és az európai alkalmazáson belül is megjelentek a szupervíziós megközelítések koncepcionális eltérései. "Tiszta modelleket" alig lehet találni, földrajzi helytől függetlenül megjelennek mind a belső, vezetői, mind a külső, független,

mind a módszerspecifikus szupervízió elemei az alkalmazás során. Nagyon érdekes Adrian Gaertner, német kiképző szupervízor meglátása, aki egy történeti visszatekintés kapcsán azt fogalmazta meg, hogy a felgyorsult professzionalizálódási folyamat lassan fenyegetővé válik, mert a szupervízió felhígulásához és az alapmodell háttérbe szorulásához, már-már eltűnéséhez vezet. (Gaertner, 2011)

Európában 1976-ban jött létre az első szupervíziós szakmai egyesület, érdekes módon nem Hollandiában, ahonnét a szupervízió elindult térhódító útjára, hanem Svájcban. A svájci egyesület 1994-ben kibővítette a nevét, a Szupervízió és szervezetfejlesztés Szakmai Szövetsége lett. Ugyanebben az évben alakult meg az Osztrák Szupervíziós Egyesület (Österreichische Vereinigung für Supervision, ÖVS) (Belardi, 2002) A ma legnagyobb számú egyesületek tehát a nyolcvanas években jöttek létre, elsőként a holland, 1980-ban, azt követte a belga 1987-ben, és végül a német egyesület 1989-ben, az alapítás évében mindössze 40 taggal.

A kilencvenes évek elején jelentkezett egyre élénkebben az igény az európai hálózat létrehozására, a párbeszédre, míg végül 1997 novemberében sor került a Nemzeti Szupervíziós Szervezetek Európai Szövetségének, az ANSE-nak (Association of national organisations for supervision in Europe) a létrehozására Bécsben. A Magyar Szupervízorok Társasága alapító tagja az európai szervezetnek, és az ANSE vezetőségébe is delegált vezetőségi tagot. (vö. kronológia)

A szupervízió Magyarországon

Magyarországon a segítő szakmák közel két évtizednyi kényszerű szünet után, a hatvanas évek közepétől éledtek újjá. (Pik, 2001) Horányi Annabella nevéhez fűződik a nevelési tanácsadók rendszerének megszervezése, elindítása, ami a segítő szakmák újjáéledésének első érzékelhető jele volt. A teljesség igénye nélkül ide kíváncsodik György Júlia neve, aki a Faludi utcai nevelési tanácsadót vezette és feltétlen említést érdemel Gerő Zsuzsa, aki sokat tett a képzésért és az esetfeldolgozó csoportok sikeréért. A nevelési tanácsadók működését a kezdetektől fogva team-munka jellemezte, a pszichológusok, gyermekorvosok, gyermekpszichiáterek, pedagógusok, gyógypedagógusok mellett már 1972-től alkalmaztak családgondozókat is. A budapesti nevelési tanácsadók szakfelügyelője, aki a Fővárosi Pedagógiai Intézetben dolgozott, tulajdonképpen szupervízori munkát végzett, amikor a fővárosi nevelési tanácsadókat látogatva konzultált a kollégákkal, megbeszélte velük az esetekkel kapcsolatos dilemmáikat, valószínűleg anélkül, hogy bármelyik résztvevő

szupervízióként definiálta volna ezeket a megbeszéléseket. A hetvenes évek közepétől a Fővárosi Pedagógiai Intézetben rendszeresen tartottak a nevelési tanácsadók munkatársainak csoportos esetsfeldolgozó beszélgetéseket, amit a mai tudásunk, terminológiánk alapján egyértelműen szupervízióknak nevezhetünk. (Bányai, 2006) Itt feltétlen említést érdemel Schödl Livia neve, aki 1994 és 2004 között dolgozott az FPI-ben a budapesti nevelési tanácsadók szakfelügyelőjeként, és a Gyógypedagógiai Főiskola által szervezett „berlini képzésben” (vö. kronológia, 1994. december) szupervízor vizsgát tett, így elsőként honosította meg és használta a szupervízió terminológiáját és munkaformáját a nevelési tanácsadóknak.

A segítő intézmények rendszerének kiépítésében a következő jelentős lépést a családsegítő központok kialakítása jelentette 1985-től. Ez volt az első olyan intézmény típus, amelyet kifejezetten azzal a céllal hoztak létre, hogy személyes *szociális* szolgáltatásokat nyújtson. Az itt dolgozók szupervíziós igényei nyomán jött létre a Mentor Egyesület 1988-ban, mint civil szakmai szerveződés, amely szekcióként kapcsolódott a Szociális Munkások Magyarországi Egyesületéhez. Az egyesület 1990-től működik önálló szervezetként, kezdetben mint a Családsegítő Pszichológusok Szakmai Egyesülete, majd 1995-től Mentor Szociális Munka Szupervíziós Egyesületként. (A Mentor Egyesület története, 1996)

A továbbiakban a legfontosabb évszámok, események alapján írom le a magyarországi szupervízió kronológiáját, ahogy már az elején is jeleztem, a szubjektivitást, a saját látásmódomat, szemüvegemet vállalva és a teljesség igénye nélkül. Kérek minden történetírás iránt érdeklődő kollégát, hogy egészítse ki, írja tovább az események, tények sorát, hogy egyre elevenebbé, teljesebbé, hitelesebbé válhasson a szupervízió történetéről alkotott képünk.

1990. február

A szociális képzést megalapozó soproni konferencián már szóba kerül a szociális munka szupervíziójának fontossága és mint elvárás megfogalmazódik, hogy része legyen a szalmi munkának. (A magyarországi szupervízió kronológiája, 1996)

1990. március

Létrejön az Iskolaszövetség, amely a Magyarországon működő összes szociális munkás, szociális asszisztens képzést folytató iskolát felöleli

1990. szeptember

Göncz Kinga elkészít egy javaslatot a szupervizori-terep tanári képzésre az Iskolaszövetség számára

1990. szeptember

E sorok írója, Wiesner Erzsébet első külföldi szakemberként beiratkozik a Kasseli Egyetem (Gesamthochschule/Universität Kassel) posztgraduális szupervizor képzésére

1992. május

Wiesner Erzsébet és akkori tanszupervizora, Norbert Lippenmeier, a kasseli szupervizor képzés koordinátora levélben keresik a kapcsolatot a hazai felsőfokú szociális képzésekkel azzal a kérdéssel, hogy van-e érdeklődés, igény a szupervizor képzés bevezetése iránt. Három intézményből érkezik válasz. A debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemről, a Pszichológia Tanszékről dr. Bagdy Emőke tanszékvezetőtől, akinek a Szociális munkás képzés vezetője adta át a levelet, a DOTE Nyíregyházi Főiskoláról, Lukácskó Zsolt főigazgatótól és a Pécsi Tudományegyetem Szociológiai Intézetétől dr. Nagy Endre tanszékvezetőtől.

1992. október

A levélváltás nyomán döntő fontosságú szakmai találkozásokra kerül sor, elsősorban Debrecenben, dr. Bagdy Emőke tanszékvezetővel, aki elköteleződik a szupervízió ügye mellett. Hosszú évekig tartó, jó munkakapcsolat alakul ki a Nyíregyházi Főiskola szociális munkás képzésének oktatóival, többek között dr. Horváth Lászlóval, dr. Marsi Edittel, dr. Fábrián Gergellyel. A pécsi Egyetemen megismerkedünk Keserű Károllyal, aki elmondja, hogy Sárvári Györggyel már foglalkoznak a szupervízió témájával.

1993. szeptember

Miután Wiesner Erzsébet átvette Kassel-ban a diplomáját, ismét Budapesten dolgozik szupervizorként, először a Fővárosi Pedagógiai Intézetben, majd a Fővárosi GYIVI-ben

1993. október

Norbert Lippenmeier dr. Bagdy Emőke meghívására egy hónapot Magyarországon tölt, és a Debreceni Egyetem Pszichológiai Tanszékének szervezésében szupervíziót tart hallgatóknak, oktatóknak, valamint a szociális és egészségügyi terepen dolgozó szakembereknek, érdeklődőknek. A Nyíregyházi Főiskola munkatársai szintén szerveznek érdeklődő csoportokat. Budapesten a Fővárosi Pedagógiai Intézet Gyermekvédelmi Szakcsoportja (vezetője Strausz Györgyné) ad otthont szupervíziós csoportoknak.

1993. október 31.

Norbert Lippenmeier egy hónapos vendég-szupervizori tartózkodása egy közös megbeszéléssel zárul a Fővárosi Pedagógiai Intézetben, amelyen jelen vannak: dr. Bagdy Emőke a debreceni KLTE Pszichológia Tanszékének képviselőjében, dr. Lukácskó Zsolt és dr. Horváth László a DOTE Nyíregyházi Főiskolájáról és Strausz Györgyné az FPI Gyermekvédelmi Szakcsoportja képviselőjében. Megfogalmazódik az igény a szupervizor képzés előkészítésére, elindítására. Dr. Bagdy Emőke vállalja az előkészítő munka irányítását.

1993. november

Az előzetes beszélgetések, kapcsolódások nyomán megalakul a Supervisio Hungarica Munkacsoport, amelynek feladata a szupervizor képzés előkészítése, a curriculum kidolgozása, a felkészülés a kiképzői feladatokra.

A Munkacsoport tagjai: dr. Bagdy Emőke, Török Iván, akkor a salgótarjáni Népjóléti Képzési Központ igazgatója, Sárvári György, Keserű Károly, Fodor László, Székelyné Kovács Eszter és Wiesner Erzsébet.

1994. április

Dr. Bagdy Emőke, akkor a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Pszichológia Tanszékének vezetője és Török Iván, a salgótarjáni Népjóléti Képzési Központ vezetője együttműködési megállapodást írnak alá a Kasseli Egyetem Szupervizor képzésének koordinátorával, Norbert Lippenmeier-rel, és a holland Nijmegen-i valamint Amszterdami Főiskola szupervizor képzéseinek vezető oktatóival (Louis van Kessel, Ynse Stapert) a szupervizor képzés magyarországi bevezetésére. A külföldi oktatók, mint a szupervizor képzés vezető szakemberei vállalták, hogy az első hét főből álló magyar kiképző multiplikátor csoportot (Supervisio Hungarica Munkacsoport) felkészítik a képző munkára.

1994.szeptember 2.

A Fővárosi Pedagógiai Intézetben szupervíziós megbeszélés a Supervisio Hungarica, az ELTE és a Mentor között. Jelen vannak: Bagdy Emőke, Wiesner Erzsébet, Székelyné Kovács Eszter, Sárvári György, Göncz Kinga, Pik Katalin, Aczél Anna, Stang Tünde, Németh László, Bárdos Kata. A megbeszélés célja kapcsolatfelvétel és egyeztetés a szupervízió működési gyakorlatáról, képzési lehetőségeiről. Az ELTE képzői a posztgraduális szociális munkás képzésben szupervíziós blokkot terveznek, az elméletet Wiesner Erzsébet tartja, az előszupervíziót a Mentor tagsága.

1994. szeptember 19.

Salgótarjában találkozik a Mentor és a Supervisio Hungarica Munkacsoport. Jelen vannak: Török Iván, Sárvári György, Göncz Kinga, Keserű Károly, Bárdos Kata, Bagdy Emőke, Norbert Lippenmeier, Wiesner Erzsébet, Fodor László, Németh László, Székelyné Kovács Eszter.

Az együttműködésről és a szupervizor képzés kialakításáról folyik a tárgyalás. Nem jön létre együttműködés.

1994. szeptember 23.

Humán segítő foglalkozásúak szupervizori képzéséről megbeszélés az OPNI tanácstermében. Tájékoztató a készülő képzésről. A képzés elindítása a Haynal Imre Egészségtudományi Egyetemen várható, ahol dr. Bagdy Emőke a Klinikai Pszichológia Tanszék vezetője lett. Jelen vannak: Bagdy Emőke, Norbert Lippenmeier, Illyés Sándor, Nemes Judit, Németh László, Ritoók Magda, Pintér Gábor, Török Iván, Horváth László, Pócze Gábor, Szabó Lajos, Faragó Magdolna, Aczél Anna, Sárvári György, Varga Gábor, Borbély Zsuzsa. Megállapodás születik többek között arról, hogy nem szakmaspecifikus szupervizor képzésről beszélünk, posztgraduális keretben gondolkodunk, a szakirányú továbbképzés a valószínű forma. Mindenki részéről megfogalmazódott az együttműködési szándék.

1994. október

Szupervíziós tanácskozás a Művelődési és Közoktatási Minisztériumban a HIETE képzés szakalapítási kérelme alapján. Jelen vannak: Nemes Judit, Németh László, Pik Katalin, Szabó Lajos, Török Iván, Ágoston Magdolna, Horváth László, Csizmadia Ferencné, Borbély Zsuzsa, Berényi Rita, Faragó Magdolna, Sárvári György, Ligeti Csákné, Varga Gábor.

A tanácskozás támogatja a HIETE-n tervezett szupervizori képzés megvalósulását.

1994. december

A Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola Szociális Munkás Képző Tanszékén elindul egy TEMPUS pályázat keretében 12 oktató részvételével egy szupervíziós képzés a berlini Katholische Fachhochschule képzőinek vezetésével.

1995. január

A Mentor Egyesület elindítja a háromlépcsős szupervíziós képzését, gyakorlatban dolgozó szociális munkások számára. A szociális munka szupervíziós elméleti szemináriuma nyitott.

1995. május

Az Iskolaszövetség Szupervíziós Munkacsoportja megbeszélést tart. Jelen vannak: Sárvári György, Wiesner Erzsébet, Balogh Vilma, Göncz Kinga, Németh László. Egyeztető megbeszélés történik arról, hogy az egyes szupervíziót nyújtó iskolák milyen gyakorlatot követnek.

1995. november

Megalakul a Szociális Szakmai Szövetség Seregélyesen négy egyesület részvételével: Iskolaszövetség, Hilscher, Szociális Munkások Magyarországi Egyesülete, Családsegítők Országos Egyesülete. Létrejönnek különböző munkacsoportok, többek között a Szupervíziós Munkacsoport.

1996. március

A Szociális Szakmai Szövetség Szupervíziós Munkacsoportja megválasztja vezetőjének Kertész Erzsébetet. A Supervisio Hungarica Munkacsoportot és a HIETE képzést Wiesner Erzsébet képviseli. A munkacsoport összeállítja a munkatervét. Egyik legfontosabb feladat a szociális munka szupervízor szakmai névsor pályázati kritériumrendszerének összeállítása, a pályázat meghirdetése, majd a beérkező pályázatok feldolgozása után a Szociális munka akkreditált szupervízora szakmai névsor összeállítása.

1996. május

A Supervisio Hungarica Munkacsoport tagjai leteszik a szupervízor vizsgát

1996. október 4-5.

Salgótarjánban megrendezésre kerül az I. Nemzetközi Szupervíziós Konferencia a Supervisio Hungarica Munkacsoport és az NKK szervezésében. Meghívott külföldi előadók: Heinz J. Kersting, Norbert Lippenmeier, Louis van Kessel. A konferencián bemutatkozik a Supervisio Hungarica Munkacsoport, és beszámol a szupervízor képzés előkészítéséről.

A konferencián már kapható, erre az alkalomra jelenik meg a Supervisio Hungarica Füzetek sorozat első két kötete Tanulmányok a szupervízió köréből címmel. A kötetek az angol és német nyelvű szupervíziós szakirodalomból közölnek válogatást. A Supervisio Hungarica Füzetek kék kötetei később a szupervízor képzésben tananyag lesznek.

1996. november

Megalakul a Magyar Szupervízorok Társasága, akkor már 19 szakdiplomás szupervízor együttműködésével. A Supervisio Hungarica Munkacsoport tagjai és a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolán képződött 12 szupervízor HIETE diplomát kap.

Az egyesület elnöke dr. Bagdy Emőke, alapító tagjai:

Almásy Judit, Fodor László, Jászberényi Márta, Juhászné Vígh Éva, Kedl Márta, dr. Keserű Károly, Kocsis Erzsébet, Székelyné Kováts Eszter, dr. Mányai Judit, Ohly Éva, Pál Gabriella, dr. Sárvári György, Schödl Livia, dr. Szabó Lajos, Török Iván, Vadkerti Ildikó, Vizsolyi Ákos, Wiesner Erzsébet.

1996. november

a Supervisio Hungarica Munkacsoport két hetes holland tanulmányúton vesz részt.
Együttműködő partnerek: Amsterdami Főiskola, Ynse Stapert, Nijmegen-i Főiskola,
Louis van Kessel

1997. május

egyszeri szupervizor szakvizsga (nemzetközi felkészítő tréning elvégzése után, a kiképzők
Norbert Lippenmeier, Ynse Stapert és Louis van Kessel)
24 nagy tapasztalattal rendelkező pszichológus szakember veszi át a szupervizor
szakdiplomát

1997. május

A szupervizor képzést a művelődési és közoktatási miniszter akkreditálta

1997. november

Bécsben megalakul az ANSE (Association of national organisations for supervision in
Europe), a szupervíziós egyesületek európai szervezete.
A Magyar Szupervizorok Társasága alapító tag, az ANSE vezetőségében a magyar
szupervizorokat Sárvári György képviseli.

1998. szeptember

elindul az első magyar szupervizor képzési kurzus a Haynal Imre Egészségtudományi
Egyetem (később Semmelweis Egyetem) Klinikai Pszichológia Tanszékén Dr. Bagdy Emőke
tanszékén és irányításával, 29 hallgató részvételével

1998. november

az ANSE (Association of national organisations for supervision in Europe) Budapesten tartja
soros Közgyűlését, amit a Magyar Szupervizorok Társasága szakmai napja vezet be

1998.november

Megjelenik a Supervisio Hungarica Füzetek harmadik kötete A Szupervízió világa címmel
Norbert Lippenmeier és Wiesner Erzsébet szerkesztésében.

1999. szeptember

az International Business School Humán Erőforrás Tanszékén megkezdődik a
szervezetfejlesztő-szupervizor képzés. Vezetője Sárvári György, vezető oktatói Székelyné
Kováts Eszter és Keserű Károly.

2000 tavaszán

a HIETE-Semmelweis szupervizor képzés hallgatói és tanárai 10 napos tanulmányúton vettek
részét Strasbourgban
Kooperációs partner: ESTES (Ecolé Superieure en Travail Éducatif Social)

2000. április

A Magyar Szupervizorok Társasága tisztújító közgyűlést tart. Bagdy Emőke nem vállalja
tovább az elnöki tisztséget, a közgyűlés Sárvári Györgyöt választja új elnökéül.

2000. június

a Semmelweis Egyetemen 23 hallgató kapott szupervizor szakdiplomát.

2001-től

A Károli Gáspár Református Egyetem Pszichológia Tanszékén folytatódik a szupervizor képzés. Tanszékvezető Prof.Dr. Bagdy Emőke, a képzés szakmai vezetője Wiesner Erzsébet, a munkába főállású oktatóként bekapcsolódik az első évfolyam végzett hallgatója, Bán Zsuzsanna.

2001. május

Sárvári György lemond a Magyar Szupervizorok Társasága elnöki tisztségéről. A rendkívüli közgyűlés Török Ivánt választja az Egyesület új elnökéül. Alelnökök: dr. Szabó Sándor és Kovács Győző, titkár Bejczy Emőke

2001. október

Személyiség a szakmában – szakma a személyiségben címmel az MSZT (Magyar Szupervizorok Társasága) és a szupervizor képzés szupervíziós konferenciát rendez a Károli Egyetemen érdeklődő szakembereknek, potenciális felhasználóknak

2001. október

Az ANSE (Association of national organisations for supervision in Europe) Bozen-i közgyűlése a Magyar Szupervizorok Társasága részéről (Sárvári György visszalépése után) Wiesner Erzsébetet választja a vezetőségbe

2002. március

Az MSZT 1. Szupervíziós Tréningkonferenciája Szegeden
A konferencia szervezői: dr. Horváth Éva, dr. Szabó Sándor, akik hagyományt teremtve 2002-től évente megrendezik a konferenciát

2002. március

A Szociális Szakmai Szövetség szervezésében kerekasztal beszélgetésre kerül sor a magyarországi szupervíziós műhelyek, iskolák képviselői között. A beszélgetés megjelenik a Háló c. lapban

2002. november

Az MSZT (Magyar Szupervizorok Társasága) „Szupervízió és coaching“ címmel konferenciát rendez Salgótarjánban szociális intézményvezetők részére

2003. március

2. Szupervíziós Tréningkonferencia Szegeden

2003-ban indul útjára,

és jelenik meg először a Szupervízió, a Magyar Szupervizorok Társaságának szakmai folyóirata. Évente 2 szám jelenik meg, a folyóirat főszerkesztői dr. Horváth Éva és dr. Szabó Sándor, szerkesztőbizottság: a Magyar Szupervizorok Társaságának az elnöksége

2003. április

Liselotte Schoch, a svájci szupervizor egyesület (Berufsverband für Supervision und Organisationsentwicklung) elnök továbbképzést hirdet coaching témában a Magyar Szupervizorok Társasága tagjainak, és kontroll szupervíziót is vállal.

2003. július

9 ország és mintegy 80 külföldi és magyar szupervizor szakember részvételével Európában először kerül megrendezésre „Interkulturális dialógus a szupervízióban“ címmel az 1.

Nemzetközi Szupervíziós Nyári Egyetem

Házigazda: a Magyar Szupervizorok Társasága és a Károli Egyetem Szupervizor szakirányú továbbképzése. A rendezvény szakmai koordinátora, szervezője Török Iván és Wiesner Erzsébet, védnöke az ANSE (Association of national organisations for supervision in Europe)

2005. szeptember

Az ELTE Társadalomtudományi Karán, a Szociológiai Intézetben belül Szupervizor szakirányú továbbképzés indul. Koordinátor: Bányai Emőke

A képzés nem köteleződik el egyik irányzat mellett sem, csak szociális területről vesz fel hallgatókat és alapvetően e terület számára képez szupervizorokat

2004 – 2006

Szokratész program keretében négy európai szupervizor képzés működött együtt egy közös képzési modul összeállításában, kipróbálásában Szupervízió, coaching és szervezeti tanácsadás interkulturális perspektívában témában. A résztvevők:

A Kasseli Egyetem szupervizor képzése, mint főpályázó, valamint a salzburgi egyetem, a prágai egyetem és a budapesti Károli Gáspár Egyetem szupervizor képzései

A program koordinátorai: Dieter Goeschel, Zuzanna Havdrova, Angela Gotthardt-Lorenz és Wiesner Erzsébet.

2005. május

Megjelenik Bagdy Emőke és Wiesner Erzsébet szerkesztésével, bevezető tanulmányával a Print-X Budavár Kiadó gondozásában a **Szupervízió** egyén – csoport – szervezet című tanulmánykötet, amely a legújabb mérvadó külföldi szakirodalom alapján készült válogatás, a Supervisio Hungarica sorozat negyedik kötete.

2005. március

A Magyar Szupervizorok Társasága tisztújító közgyűlésén újraválasztja a Vezetőséget. Elnök Török Iván, alelnökök dr. Szabó Sándor és Kovács Győző, titkár Bejczy Emőke.

2006. április

Véget ér Wiesner Erzsébet második választási periódusa is az ANSE (Association of national organisations for supervision in Europe) vezetőségében. A nemzetközi szervezet nem választ újabb magyar tagot a vezetőségbe.

2007-ben

A Magyar Szupervizorok Társasága megváltoztatja a nevét

Az új név: Magyar Szupervizorok és Szupervizor-Coachok Társasága

2008-ban a Szupervízió című szaklap neve is követi a változást, a lap neve a 2008. évi második lapszámtól kezdődően Szupervízió & Coaching

2007.szeptember

A Károli Gáspár Református Egyetemen a Pszichológia Intézetben belül létrejön a Továbbképző Központ, amely a Mentálhigiéné, a Szupervízió és a Képi kifejezéspszichológia szakirányú továbbképzéseknek ad otthont.

2009. szeptemberéig

A KGRE Szupervizor szakirányú Továbbképzésén 112 hallgató kapott diplomát.
Szeptemberben az új évfolyamban 31 hallgató kezdte el tanulmányait.

2009.december

A Magyar Szupervizorok és Szupervizor-Coachok Társasága vezetőségében frissítésre, generációváltásra kerül sor. Elnök: Török Iván, alelnökök dr. Szabó Sándor és Kály-Kullai Károly, titkár dr. Nemes Éva, vezetőségi tag Simon László.

2010. február

Dr. Nemes Éva a KGRE Szupervizor képzésének főállású oktatója lesz.

2010. február

A Károli Egyetem Pszichológia Továbbképző Központjában megkezdí munkáját 16 hallgatóval a Szupervizor-Coach szakirányú továbbképzés. Vezetője Bán Zsuzsanna.

2010. június

Az ANSE (Association of national organisations for supervision in Europe) tisztújító közgyűlésén megválasztja a vezetőségbe dr. Nemes Évát, az egyesület titkárát.

2011. március 26.

A Magyar Szupervizorok és Szupervizor –Coachok Társasága fennállásának 15. évfordulóját ünneplő jubileumi közgyűlés

Norbert Lippenmeier kapja elsőként a 2011-ben alapított „A magyar szupervízióért” díjat

Felhasznált irodalom:

Ágoston Magdolna (2006): A szupervízió előképei a magyarországi settlement-mozgalom történetében (kézirat)

Bagdy Emőke, Wiesner Erzsébet (2006): Szupervízió in Alkalmazott pszichológia (szerk Bagdy Emőke, Klein Sándor) Edge 2000 Kiadó, Budapest

Bányai Emőke (2006): A szociális munka szupervíziója történeti megközelítésben, Esély 2006/4

Belardi, Nando (1992): Supervision Von der Praxisberatung zur Organisationsentwicklung Junfermann Verlag, Paderborn

Belardi, Nando (2002): Supervision – Grundlagen, Techniken, Perspektiven, München

Buer, Ferdinand (1999): Lehrbuch der Supervision. Schriften aus der Deutschen Gesellschaft für Supervision, Votum Verlag GmbH, Münster

Gaertner, Adrian (2011): Über das allmähliche Verschwinden einer jungen Profession in Forum Supervision, 19. Jahrgang, Heft 37

Kaduschin, Alfred (1992): Supervision in Social Work

Third Edition, Columbia University Press, New York, Chichester, West Sussex

A magyarországi szupervízió kronológiája (1996) in

Család, gyermek, ifjúság 1996/4.

A Mentor Egyesület története (1996) in

Család, gyermek, ifjúság 1996/4.

Müller, Wolfgang (1992): Hogyan vált a segítségnyújtás hivatássá? ELTE Szociológiai Intézet Szociálpolitikai Tanszéke és T-Twins Kiadói és Tipográfiai Kft., Budapest

Pik, Katalin: A szociális munka története Magyarországon, Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, Budapest

Schreyögg, Astrid (1992): Supervision. Ein integriertes Modell. Handbuch der Supervision 2. 172 – 187. Wissenschaftsverlag Volker Spiess GmbH, Berlin

Szőnyi Gábor (2001): Szupervízió a pszichoanalízisben: a budapesti modell dilemmája in Pszichoterápia, 2